

RAADSINFORMATIEBRIEF

Nummer: 25-42

Datum: 03-06-2025

Onderwerp: Procesvoorstel opvang vluchtelingen

Portefeuillehouder: Hans Slagboom

Aan de gemeenteraad van Dongen,

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het procesvoorstel rondom de opgave voor het langdurig opvangen van asielzoekers.

Aanleiding

Op 19 december 2024 nam de gemeenteraad [motie M24-28](#) aan om de opvang aan de Nestel langer open te laten, tot en met 31 augustus 2026. In deze motie is tevens opgenomen:

1. De raad vindt dat:

- “- er geen nieuwe (langdurige) asielopvang geopend moet worden, zo lang er een noodopvang in Dongen is;
- de gemeenteraad pas moet besluiten over de (toekomstige) wijze van opvang nadat het kabinet per 1 februari 2026 een nieuwe capaciteitsraming heeft gepubliceerd.”

2. De raad uitspreekt dat:

- “- als gemeenteraad pas een besluit te nemen over toekomstige (langdurige) opvang(plekken) op basis van een volgende capaciteitsraming in 2026, en het college te verzoeken in voorbereiding op dit besluit een gedegen procesvoorstel aan te leveren. ”

Later, tijdens de extra raadsavond van 17 april 2025 besloot u de openstelling van de opvang te verlengen tot de zomer van 2027 ([Raadsvoorstel 25-27 Toekomst CNO de Nestel](#)). Naar aanleiding van voornoemde motie bieden we u middels deze raadsinformatiebrief het procesvoorstel aan.

Opzet raadsinformatiebrief

Allereerst beschrijven we het wettelijk kader, de huidige situatie en de gemaakte afspraken rondom het langdurig opvangen van asielzoekers. Daarna informeren we u over wat er nodig is om tot een lange termijn opvang te komen en wordt het procesvoorstel omschreven.

Wettelijk kader, huidige situatie en gemaakte afspraken

De gemeente Dongen heeft een wettelijke taakstelling om asielzoekers op te vangen op basis van de Spreidingswet. In overleg met regio Hart van Brabant is gekomen tot een evenwichtige verdeling. Voor Dongen is de huidige taakstelling 172 asielzoekers en 28 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers) per juli 2025 (conform het verdeelbesluit dat eind december 2024 is gecommuniceerd vanuit het Ministerie voor Asiel & Migratie).

Op dit moment voldoet de gemeente nagenoeg aan deze taakstelling. De crisisnoodopvang, die openblijft tot 31 augustus 2027, biedt nu ruimte aan ca. 150 asielzoekers. Na de herinrichting (gereed zomer 2025) is de capaciteit 168 asielzoekers. Wanneer de noodopvang sluit per september 2027 en er geen vervangende (langdurige) opvang gerealiseerd is, zijn er in Dongen geen plaatsen voorzien. Gemeente Dongen voldoet dan in zijn geheel niet aan de taakstelling asielzoekers.

Naast dat de wettelijke taakstelling niet wordt ingevuld, worden ook de in de regio gemaakte afspraken niet nagekomen. De regionale afspraken waren de basis van het verdeelbesluit. Binnen de regio is afgesproken dat alle gemeenten zich maximaal inspannen om de gemaakte afspraken na te komen. Als de gemeente Dongen het afgesproken aantal plekken niet realiseert dan moeten deze plekken mogelijk elders in de regio gerealiseerd worden door collega gemeenten.

Scenario's

Voor het opvangen van asielzoekers op de lange termijn zijn de volgende scenario's denkbaar:

1. Meerdere kleinschalige opvanglocaties of één grotere opvanglocatie
2. In samenwerking met een regiogemeente of zelfstandig
3. Beheer door COA of beheer door gemeente
4. Lange termijn opvang in de vorm van de huidige DGO (duurzame gemeentelijke opvang)

Voordelen per scenario

1. Meerdere kleinschalige opvanglocaties of één grotere opvanglocatie

Bij meerdere kleinschalige opvanglocaties gaan we uit van kleine locaties, verspreid door Dongen, met een opvang van bijv. 30 of 50 personen per opvanglocatie. Bij een grotere opvanglocatie gaan we uit van één opvanglocatie in Dongen. De omvang van deze locatie varieert dan tussen de circa 200 plaatsen (enkel Dongen) tot circa 350 plaatsen (samenwerking Loon op Zand), zie scenario 2 hieronder.

Voordelen kleinschalige opvang	Voordelen grotere opvanglocatie
- Opvangplekken evenrediger verspreid door gemeente	- Financieel haalbaar(der); door de opvang te concentreren daalt de prijs per opvangplek.
- Kleinschaligheid is wellicht prettiger voor de vluchtelingen	- Organisatorisch haalbaarder; door de opvang te concentreren wordt het oprichten minder complex. Zie ook het voorbeeld van gemeente Deurne.
- Kleinschaligheid kan het integreren makkelijker maken	- De grotere omvang betekent dat er meer faciliteiten en bemensing op locatie mogelijk is. Denk hierbij aan gezondheidszorg, (meer) beveiliging en (woon) begeleiding. - Het COA bemest alleen de grote(re) locaties zelf. Voor kleine(re) locaties ligt de bal veelal bij de gemeente waarbij het in praktijk lastig is om binnen de normbedragen de locatie te exploiteren. Dit legt een relatief groot beslag op de gemeentelijke capaciteit.

2. In samenwerking met een regiogemeente of zelfstandig

Eerder hebben we verkennende gesprekken gevoerd met gemeente Loon op Zand om de krachten te bundelen in de opvang van asielzoekers. Door de opgaves samen te voegen kom je tot een grootschaligere opvanglocatie.

Voordelen samenwerking	Voordelen zelfstandig
<ul style="list-style-type: none"> - De grotere omvang betekent dat er meer faciliteiten en bemensing op locatie mogelijk is. Denk hierbij aan gezondheidszorg, (meer) beveiliging en (woon) begeleiding. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente houdt de regie volledig in eigen hand op het gebied van bijv. planning en communicatie.
<ul style="list-style-type: none"> - Door samen op te trekken kan op onderdelen ambtelijke inzet en kennis gedeeld worden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kleinere grote opvang en daarmee overzichtelijker.
<ul style="list-style-type: none"> - Mits je de niet de laatste gemeente bent in de samenwerking die de opgave oppakt, kent de opvang een duidelijke eindtermijn. Na de termijn neemt immers de andere gemeente de opgave over, dit kan vooraf in een bestuursovereenkomst worden vastgelegd. 	

3. Beheer door COA of beheer door gemeente

Afhankelijk van de omvang van de locatie wordt deze beheerd door COA of door de gemeente.

Voordelen beheer COA	Voordelen beheer gemeente
<ul style="list-style-type: none"> - Het COA is ervaren in het beheren van locaties waardoor zij een diversiteit aan diensten kunnen aanbieden op locatie. Zij hebben veel ervaring met het opzetten van vrijwilligers programma's. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente houdt de regie in eigen hand op het gebied van bijvoorbeeld planning, inrichting, voorzieningen en communicatie.
<ul style="list-style-type: none"> - Het beheer en de financiering lopen volledig via het COA waardoor er minder ambtelijke uren benodigd zijn. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Er is geen (terugkerende) discussie is over de hoogte van de te declareren bedragen en de ambtelijke organisatie wordt ontlast 	
<ul style="list-style-type: none"> - De inzet van de gemeente heeft focus op draagvlak en integratie. 	

4. Lange termijn opvang in de vorm van de huidige DGO

Momenteel is er een duurzame gemeentelijke opvanglocatie geopend aan de Nestel. Deze locatie is in april verlengd tot 31 augustus 2027. Een mogelijkheid is om deze locatie opnieuw te verlengen.

Voordelen voortzetten DGO	Nadelen voortzetten DGO
- De gemeente is inmiddels gewend geraakt aan de DGO in huidige vorm en op de huidige locatie. Deze geeft vooralsnog geen overlast.	- Hoewel we ons inspannen om de locatie aan de Nestel leefbaarder en duurzamer te maken, blijven het tijdelijke units. De huisvesting is zeer sober.
- Er hoeven relatief weinig ambtelijke uren en andere investeringen gedaan worden om de locatie voort te zetten.	- Met de huidige omvang van de DGO voldoen we niet aan de aantallen zoals afgesproken in de regio en zijn opgelegd in het verdeel besluit.
- Er is sprake van continuïteit qua inzet van de opvanglocatie.	

Voldoen aan opgave

De motie spreekt uit dat de gemeenteraad een besluit wil nemen over lange termijn opvang op basis van een volgende capaciteitsraming die het kabinet uiterlijk 1-2-2026 publiceert.

Deze raming kan een aanpassing bevatten ten opzichte van de huidige opgave (200 asielzoekers inclusief AMV-ers). Echter, de planvorming en besluitvorming voor de realisatie van een vorm van lange termijn opvang enerzijds en de daadwerkelijke ingebruikname van een lange termijn opvang anderzijds heeft een doorlooptijd van 1 tot 3 jaar. Om in deze periode, tussen besluitvorming en realisatie, toch te voldoen aan de opgave (en dus de Spreidingswet), kan overwogen worden de locatie aan de Nestel open te houden tot het moment dat een eventuele alternatieve vorm van opvang gerealiseerd is.

Wat is er nodig om te komen tot lange termijn opvang?

Om een besluit te kunnen nemen over het opvangen van vluchtelingen zijn de volgende processtappen noodzakelijk:

1. Scenario keuze
De raad maakt in het voorjaar van 2026 een keuze uit bovenstaande scenario's.
2. Nadere uitwerking scenario
We werken het gekozen scenario uit rekening houdend met het dan geldende verdeelbesluit en treffen de voorbereidingen voor het participatietraject.
3. Participatietraject
Denk aan informatieavonden (raad, inwoners en ondernemers), aanvullend kwantitatief of kwalitatief onderzoek.
4. Locatiekeuze
Op basis van een onderzoek door een extern bureau, eisen van het COA, input van het participatietraject en gevolgen van de scenario keuze.
5. Besluitvorming

Het voorstel van het college is dat uw gemeenteraad een keuze maakt voor een van de scenario's en dat deze keuze geen onderwerp van het participatietraject is. Het participatietraject gaat wel over de randvoorwaarden waar de locatie aan moet voldoen volgens inwoners en ondernemers van gemeente Dongen. Denk bijvoorbeeld aan de nabijheid van voorzieningen, bereikbaarheid met het openbaar vervoer, (verkeers)veiligheid, communicatie (in aanloop naar de komst van het AZC, maar ook gedurende de looptijd), dagbesteding (maatschappelijke partners en verenigingen), betrekken lokale ondernemers (voor het afnemen van producten en diensten maar bijvoorbeeld ook voor het in dienst nemen van bewoners van de locatie).

Na besluitvorming door de gemeenteraad heeft het COA afhankelijk van de locatie en de gekozen vorm 1 tot 3 jaar nodig om de opvang daadwerkelijk te realiseren.

Planning

Om te komen tot besluitvorming voor lange termijn opvang voor asielzoekers stellen we de volgende planning, rekening houdend met de aangenomen motie, voor:

#	Processtap	datum	jaar
1	RIB procesvoorstel	juni	2025
2	Scenariokeuze door raad	mei	2026
3	Uitwerken scenario, participatietraject en locatiekeuze	Q3 & Q4	2026
4	Behandeling en besluitvorming raadsvoorstel in gemeenteraadsvergadering	Q1	2027
5	Vorbereidingen realisatie lange termijn opvang	vanaf Q1	2027
6	Opening lange termijn opvang		2028/ 2029

Het college van burgemeester en wethouders,

Dr. G.W. Goedmakers
Secretaris

Ir. J.C. Slagboom
Burgemeester